



TUULIVOIMAA KOSKEVAT LAKIMUUTOKSET JA MUUTOSTEN TARVE

RIITTA LINDGREN

TUULIVOIMA-KANSALAISYHDISTYS RY

VIITASAARI-AREENA 7.5.2022

TUULIVOIMA-KANSALAISYHDISTYS RY

- PERUSTETTU VUONNA 2012 TUULIVOIMARAKENTAMISEN PIIRIIN JOUTUVIEN KANSALAISTEN ETUJÄRJESTÖKSI JA YHDYSSITEEKSI.
- TAVOITTEENA VAIKUTTAA TUULIVOIMARAKENTAMISEEN SUOMESSA NIIN, ETTÄ ASUKKAIISIIN, LUONTOON JA KULTTUURIYMPÄRISTÖÖN KOHDISTUVAT TUULIVOIMAN HAITAT ESTETÄÄN TAI AINAKIN MINIMOIDAAN.
- VAIKUTAMME PÄÄTTÄJIIN JA VIRANOMAISIIN TUULIVOIMASTA AIHEUTUVIIN HAITTOIHIN LIITTYVÄN TIEDON LISÄÄMISEKSI JA HAITTOJEN EHKÄISEMISEKSI SEKÄ TUULIVOIMAA KOSKEVIEN SÄÄDÖSTEN JA VIRANOMAIHOHJEIDEN KORJAAMISEKSI TUULIVOIMARAKENTAMISEN NYKYTILANNETTA VASTAAVIKSI.
- ANNAMME JÄSENILLEMME MAKSUTONTA NEUVONTAA TUULIVOIMAAN LIITTYVISSÄ KYSYMYKSISSÄ.

TUULIVOIMARAKENTAMISTA OHJAAVA LAINSÄÄDÄNTÖ JA OHJEISTUS

- TUULIVOIMARAKENTAMISEEN SOVELLETAAN SAMOJA MAANKÄYTTÖ- JA RAKENNUSLAIN SÄÄDÖKSIÄ, KUIN MUUHUNKIN RAKENTAMISEEN, LAISSA VAIN HARVOJA TUULIVOIMAA KOSKEVIA ERITYISSÄÄNNÖKSIÄ (MRL 77 A-C §, 171 § 3 MOM, MRA 64 §).
- KAHDILLA ASETUKSELLA SÄÄDETÄÄN ASUINRAKENNUSTEN ULKOPUOLELLA JA SISÄTILOISSA TOTEUTUVAN MELUN RAJA-ARVOISTA. VALTIONEUVOSTON ASETUS TUULIVOIMALOIDEN ULKOMELUTASON OHJEARVOISTA (TUULIVOIMAMELUASETUS), SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN ASETUS ASUNNON JA MUUN OLESKELUTILAN TERVEYDELLISISTÄ OLOSUHTEISTA (ASUMISTERVEYSASETUS).
- TUULIVOIMARAKENTAMISTA KOSKEVA VIRANOMAISOHJEISTUS (YM OH 2-4/2014, 5/2016, LIIK-V 8/2012), EI OIKEUDELLISESTI SITOIVIA.
- LAISSA EI SÄÄDETTÄ SIITÄ, MINNE JA MITEN TUULIVOIMAHANKKEET SIJOITETAAN, SIJOITTAMINEN PERUSTUU TAPAUSKOHTAISEEN ARVIOINTIIN, JA SEN YHTEYDESSÄ TEHTÄVIIN LAISSA TARKOITETULLA TAVALLA ”RIITTÄVIIN” SELVITYKSIIN. PÄÄTÖSVALTA KUNNILLA.
- MAAKUNTAKAAVAT OHJEENA SEUDULLISESTI MERKITTÄVIEN HANKKEIDEN SIJOITTAMISESSA.
- TUULIVOIMAHANKKEIDEN SIJOITTUMINEN ASUTUKSEN YHTEYTEEN RATKAISTAAN TUULIVOIMAYHTIÖN ESITTÄMÄN MELUMALLINNUKSEN TULOSTEN PERUSTEELLA. ASUMISTERVEYSASETUKSELLA SÄÄDETTYJEN SISÄMELUN RAJA-ARVOJEN EI KATSOTA ASUINRAKENNUKSESSA YLITTYVÄN, JOS TUULIVOIMAMELUASETUKSEN MUKAISET ULKOMELUTASOT EIVÄT MELUMALLINNUKSEN MUKAAN YLITY.

LAINSÄÄDÄNNÖLLÄ EI RIITTÄVÄSTI OHJATA TUULIVOIMAHANKKEIDEN SJOITTAMISTA EIKÄ TORJUTA HAITTOJA

- KUNNILLA ON KAAVOITUSMONOPOLINSA TURVIN YKSINOIKEUS PÄÄTTÄÄ ALUEENSA MAANKÄYTÖSTÄ, MYÖS TUULIVOIMAN OSALTA. KANSALAISTEN VAIKUTUSMAHDOLLISUUDET OVAT LÄHINNÄ KUNTAPÄÄTTÄJIIN JA YKSITTÄISIIN TUULIVOIMAHANKKEISIIN VAIKUTTAMISTA. TUULIVOIMAN YLIKUNNALLISIIN VAIKUTUKSIIN JA TUULIVOIMARAKENTAMISEN YHTEIS- JA KOKONAISVAIKUTUKSIIN ON VAIKEAMPAA VAIKUTTAA. MAAKUNTAKAAVOITUKSEN YHTEYDESSÄ MAHDOLLISUUS VAIKUTTAA SEUDULLISESTI MERKITTÄVIEN TUULIVOIMAHANKKEIDEN ALUEVARAUKSIIN.
- VALITUKSET EIVÄT MENESTY TUOMIOISTUIMISSA, KOSKA LAISSA EI OLE RIITTÄVÄSTI OTETTU HUOMIOON TUULIVOIMARAKENTAMISEN ERITYISPIIRTEITÄ, EIKÄ TUULIVOIMARAKENTAMISTA OHJAAVAA ERITYISLAINSÄÄDÄNTÖÄ JUURIKAAN OLE.
- TUULIVOIMALOIDEN TOIMINNASTA AIHEUTUVIIN HAITTOIHIN ON VAIKEAA VAIKUTTAA, KOSKA TUULIVOIMAHANKKEILTA EI EDELLYTETÄ YMPÄRISTÖLUPAA, KUTEN MUULTA VASTAAVIA VAIKUTUKSIA AIHEUTTAVALTA TEOLLISELTA TOIMINNALTA. YMPÄRISTÖNSUOJELULAIN MUKAAN TUULIVOIMAHANKKEELLA TULEE OLLA YMPÄRISTÖLUPA AINOASTAAN TAPAUSKOHTAISESTI, MIKÄLI VOIMALOIDEN TOIMINNASTA SAATTA AAIHEUTUA NAAPURUUSSUHDELAISSA TARKOITETTUA KOHTUUTONTA RASITUSTA (MELU, VÄLKE, TÄRINÄ).
- VIREILLÄ OLEVIENT LAKIMUUTOSTEN TAVOITTEENA ON PIKEMMINKIN ”SUJUVOITTA” JA HELPOTTAA TUULIVOIMAN LISÄRAKENTAMISTA, KUIN VÄHENTÄÄ TUULIVOIMASTA AIHEUTUVIA HAITTOJA.

MAANKÄYTTÖÄ JA RAKENTAMISTA KOSKEVAN LAINSÄÄDÄNNÖN KOKONAISUUDISTUS

- VIRKAMIESTYÖNÄ VALMISTELTU HALLITUKSENESITYSLUONNOS KAAVOITUS- JA RAKENTAMISLAIKSI TULI LAUSUNNOILLE SYYSKUUSSA 2021. LAILLA OLI TARKOITUS KORVATA NYKYINEN MAANKÄYTTÖ- JA RAKENNUSLAKI. TAVOITTEENA MM. HIILINEUTRAALIUDEN SAAVUTTAMINEN V. 2035, ILMASTOTAVOITTEIDEN HUOMIOIMINEN KAIKESSA KAAVOITUKSESSA JA KAAVOITUKSEN JA RAKENTAMISEN LUPAMENETTELYJEN SUJUVOITTAMINEN JA DIGITALISOINTI.
- KAAVOITUKSESSA ON EDISTETTÄVÄ ILMASTONMUUTOKSEN HILLINTÄÄ MM. LUOMALLA EDELLYTYKSIÄ UUSIUTUVIEN JA VÄHÄHIILISTEN ENERGIAMUOTOJEN HYÖDYNTÄMISELLE KUNTAKAAVOITUKSESSA, SEKÄ TUULIVOIMATUOTANTOON SOVELTUVIEN ALUEIDEN SELVITTÄMISTÄ JA VARAAMISTA KAAVOITUKSESSA, MILLÄ SUUREMPI PAINOARVO SUHTEESSA KAAVOITUKSEN LAADULLISIIN TAVOITTEISIIN.
- MAAKUNTAKAAVAN OIKEUSVAIKUTUKSESTA TARKOITUS LUOPUA, JOLLOIN TUULIVOIMALOIDEN SIJOITTAMISESTA PÄÄTETTÄISIIN YKSINOMAAN KUNTAKAAVOITUKSELLA.
- TUULIVOIMAKAAVAN SISÄLTÖVAATIMUKSIIN EI TARKENNUKSIA. LUPAMENETTELYJÄ YKSINKERTAISTETAAN.

TUULIVOIMA-KANSALAISYHDISTYS RY:N LAUSUNNOSSA ESITETYT VAATIMUKSET

- TUULIVOIMARAKENTAMISEN ERITYISPIIRTEET HUOMIOITAVA LAINSÄÄDÄNNÖSSÄ.
- MAAKUNTAKAAVAN OIKEUS- JA OHJAUSVAIKUTUS SÄILYTETTÄVÄ.
- KANSALAISTEN VAIKUTUSMAHDOLLISUUKSIA LISÄTTÄVÄ. KUNTALAISIA KUULTAVA ENNEN TUULIVOIMARAKENTAMISTA KOSKEVAN KAAVOITUSALOITTEEN HYVÄKSYMISTÄ KOSKEVAA PÄÄTÖSTÄ.
- TUULIVOIMALOILTA VAADITTAVA AINA RAKENNUSLUPA, RAKENNUSLUVAN OLTAVA AINA KAAVAN MUKAINEN, POIKKEAMISMENETTELYN KÄYTTÖÄ KAAVAMÄÄRÄYKSISTÄ POIKKEAMISEEN RAJOITETTAVA, SUUNNITELMIEN MUUTTUMINEN TOTEUTETTAVA KAAVAMUUTOKSELLA.
- VALITUSOIKEUTTA TUULIVOIMALOIDEN RAKENNUSLUVISTA LAAJENNETTAVA KOSKEMAAN KAIKKIA NIITÄ TAHOJA, JOIHIN TUULIVOIMAHANKKEEN VAIKUTUKSET ULOTTUVAT. TÄMÄ TOTEUTUISI PARHAITEN KORVAAMALLA TUULIVOIMALOIDEN YKSITTÄISET RAKENNUSLUVAT KOKO TUULIVOIMAHANKETTA KOSKEVALLA RAKENTAMISLUVALLA, JOSTA VALITUSOIKEUS OLISI KAIKILLA NIILLÄ TAHOILLA, JOITA TUULIVOIMALOIDEN RAKENTAMINEN KOSKEE.

HALLITUKSEN ESITYS UUDEKSI RAKENTAMISLAIKSI VOIMAAN 1.1.2024

- KAAVOITUS- JA RAKENTAMISLAKIA KOSKEVAN LAUSUNTOKIERROKSEN JÄLKEEN PÄÄTETTIIN, ETTÄ LAKIMUUTOKSEN MAANKÄYTTÖÄ KOSKEVA OSA LYKÄTÄÄN SEURAAVALLE HALLITUSKAUDELLE. RAKENTAMISLAISTA ANNETAAN LOPULLINEN HALLITUKSEN ESITYS SYKSYLLÄ. MAANKÄYTTÖ- JA RAKENNUSLAISTA KUMOTAAN RAKENTAMISTA KOSKEVAT LAINKOHDAT, JA LAIN NIMI MUUTETAAN ALUEIDENKÄYTTÖLAIKSI.
- OSA MAANKÄYTTÖ- JA RAKENNUSLAIN RAKENTAMISTA KOSKEVISTA PYKÄLISTÄ SIIRTYY UUTEEN RAKENTAMISLAKIIN SELLAISENAAN.
- LUPAMENETTELYÄ YKSINKERTAISTETAAN OTTAMALLA KÄYTTÖÖN YHDISTETTY RAKENTAMISLUPA. LUPAKYNNYSTÄ NOSTETAAN. RAKENTAMISLUVAN KÄSITTELY KUITENKIN MAHDOLLISTA KAKSIVAIHEISENA: SIJOITTAMISLUPA + TOTEUTTAMISLUPA.

LUNASTUSLAIN MUUTOS

- TUULIVOIMAHANKKEIDEN LIITYNTÄLINJOJEN MAANHANKINTA TAPAHTUU YLEENSÄ KIIINTEÄN OMAISUUDEN JA ERITYISTEN OIKEUKSIEN LUNASTUKSESTA ANNETUN LAIN (LUNASTUSLAKI) MUKAISESSA MENETTELYSSÄ. LAISSA SÄÄDETTÄÄN MM. LUNASTUKSEN TOIMITTAMISESTA JA LUNASTUSKORVAUKSESTA.
- LUNASTUSKORVAUKSET OVAT OLLEET HYVIN PIENIÄ. VIREILLÄ OLEVASSA LUNASTUSLAIN MUUTOKSELLA ON TARKOITUS PARANTAA LUNASTUKSEN KOHTEENA OLEVAN MAAN OMISTAJAN ASEMAA JA TURVATA KUNTIEN MAANHANKINTAA SEKÄ NOPEUTTAA LUNASTUSASIAN HALLINNOLLISTA MENETTELYÄ.
- HALLITUKSENEesitysluonnos oli lausunnolla ELO-SYYSKUUSSA 2021, HALLITUKSENEesitys on tarkoitus antaa viikolla 18.
- YHDISTYKSEMME ESITTI OMASSA LAUSUNNOSSAAN, ETTÄ KOSKA LIITYNTÄLINJOJEN RAKENTAMINEN EI PALVELE YLEISTÄ ETUA, VAAN YKSITYISTÄ LIIKETOIMINTAA, MAANHANKINNAN TULEE PERUSTUA ENSISIJAISESTI VAPAAEHTOISIIN SOPIMUKSIIN. MIKÄLI LUNASTUS ON VÄLTTÄMÄTÖNTÄ, SIITÄ TULEE MAKSAA TÄYSI KORVAUS.

VALMISTELTAVANA OLEVA LAKI YMPÄRISTÖVAHINKORAHASTOSTA

- YMPÄRISTÖVAHINKORAHASTOSTA MAKSETAAN KORVAUKSIA YMPÄRISTÖN PILAANTUMISEN TORJUNNASTA JA PILAANTUNEEN YMPÄRISTÖN ENNALLISTAMISESTA AIHEUTUNEISTA KUSTANNUKSISTA SEKÄ VAHINGOISTA, JOS VAHINGON AIHEUTTAJA ON MAKSUKYVYTÖN, TUNTEMATON TAI TAVOITTAMATTOMISSA. HALLITUKSENESITYSLUONNOKSEN MUKAAN LAKIA SOVELLETAAN YMPÄRISTÖNSUOJELULAIN MUKAAN LUVAN- TAI ILMOITUKSENVARAISEEN SEKÄ REKISTERÖITÄVÄÄN TOIMINTAAN, JOTEN TUULIVOIMALATOIMINTA ON JÄÄMÄSSÄ LAIN SOVELTAMISALAN ULKOPUOLELLE. HALLITUKSENESITYSLUONNOS OLI LAUSUNNOILLA HUHTIKUUSSA 2022.
- YHDISTYKSEMME VAATII LAUSUNNOSSAAN, ETTÄ LAKIA TULEE SOVELTAA MYÖS TUULIVOIMAHANKKEISIIN. RAHASTOSTA TULEE KATTAA TUULIVOIMALOIDEN JA NIIDEN PERUSTUSTEN PURKAMISKULUT JA ALUEEN ENNALLISTAMISKULUT, MIKÄLI TUULIVOIMALOIDEN OMISTAJA EI SIIHEN KYKENE, TAI OMISTAJAA EI TAVOITETA. KORVAUKSET TULEE KATTAA KAIKILTA TUULIVOIMAHANKKEILTA PERITTÄVÄLLÄ YMPÄRISTÖRAHASTOMAKSULLA. RAHASTOSTA TULEE KORVATA MYÖS TUULIVOIMAHANKKEIDEN AIHEUTTAMA KIINTEISTÖJEN ARVON ALENTUMINEN.
- ALOITE ON NYT POLIITTISESSA VALMISTELUSSA, JA HALLITUKSEN ESITYS ON TARKOITUS ANTAA VIIKOLLA 38.

MAANKÄYTTÖ- JA RAKENNUSLAIN MUUTOS

1.12.2021

- LAKIMUUTOKSELLA LAAJENNETTIIN RAKENNUSLUVASTA KUULTAVIEN JA VALITUKSEEN OIKEUTETTUIJEN PIIRIÄ YVA-MENETTELYN PIIRIIN KUULUVISSA HANKKEISSA. RAKENNUSLUVISTA TULEE KUULLA NAAPUREIDEN LISÄKSI MYÖS KUNNAN JÄSENIÄ JA OSALLISIA. VALITUSOIKEUS RAKENNUS- JA TOIMENPIDELUPAPÄÄTÖKSESTÄ ON MYÖS TOIMIALUEELLAAN SELLAISELLA REKISTERÖIDYLLÄ YHTEISÖLLÄ, JONKA TARKOITUKSENA ON YMPÄRISTÖN-, TERVEYDEN TAI LUONNONSUOJELUN EDISTÄMINEN.
- TUULIVOIMA-ALA OLI HALLITUKSENESITYKSESSÄ RAJATTU LAIN SOVELTAMISALAN ULKOPUOLELLE., MUTTA LISÄTTIIN YHDISTYKSEMME VAATIMUKSESTA LAIN PIIRIIN EDUSKUNNAN YMPÄRISTÖ-VALIOKUNTAKÄSITTELYSSÄ. PAIKALLISELLA YMPÄRISTÖYHDISTYKSELLÄ ON VALITUSOIKEUS YVA-MENETTELYN PIIRIIN KUULUVISSA TUULIVOIMAHANKKEISSA KAIKISTA HANKKEEN TUULIVOIMALOILLE MYÖNNETYISTÄ RAKENNUSLUVISTA.

LAINSÄÄDÄNNÖN MUUTOSTARPEITA

- KAIKKI TUULIVOIMAHANKKEET TULISI SÄÄTÄÄ YMPÄRISTÖLUPAVELVOLLISIKSI. YMPÄRISTÖLUPA TULISI VAATIA ENNEN VOIMALOIDEN KÄYTTÖÖNOTTOA. NYKYISIN TUULIVOIMAHANKKEILTA EDELLYTETÄÄN YMPÄRISTÖLUPAA VAIN TAPAUSKOHTAISESTI. TOIMINNAN KÄYNNISTYMISEN JÄLKEEN YMPÄRISTÖLUVAN VOIMAANSAAMINEN ON ERITTÄIN AIKAA VIELÄ JA VAIKEA PROSESSI, JOKA EI YLEENSÄ ONNISTU ILMAN USEITA OIKEUDENKÄYNTJÄ. SIKSI VAIN HARVOILLA TUULIVOIMAHANKKEILLA ON YMPÄRISTÖLUPA.
- KAIKKI TUULIVOIMAHANKKEET JA NIIDEN TARVITSEMAT SÄHKÖNSIIRTOLINJAT TULISI SAATTAA YVA-MENETTELYN PIIRIIN. NYKYISIN YVA-MENETTELYN PIIRIIN KUULUVAT VAIN SELLAISET HANKKEET, JOISSA ON VÄHINTÄÄN 10 VOIMALAA, TAI VOIMALOIDEN YHTEENLASKETTU NIMELLISTEHO ON VÄHINTÄÄN 45 MW. YKSITTÄISTAPAUKSISSA MYÖS SELLAISET PIENEMMÄT HANKKEET, JOTKA TODENNÄKÖISESTI AIHEUTTAVAT MERKITTÄVIÄ YMPÄRISTÖVAIKUTUKSIA (ELY-KESKUS).
- MAAHAMME TARVITTAISIIN TUULIVOIMAHANKKEIDEN SIJOITTAMISTA, RAKENTAMISTA JA TOIMINTAA KOKONAISVALTAISESTI OHJAAVA JA SÄÄTELEVÄ TUULIVOIMALAKI, JOSSA SÄÄDETTÄISIIN MYÖS HAITTOJEN TORJUNNASTA.

The image features a light gray background with a subtle gradient. In the top-left and bottom-right corners, there are several realistic water droplets of various sizes, rendered with soft shadows and highlights to give them a three-dimensional appearance. The word "KIITOS" is centered in the upper half of the image.

KIITOS